

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg. Medarb.: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.

«St. Olav» utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2.50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. i hende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften. «St. Olav»s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743. Redaktøren privat 30487. — «St. Olav»s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5, I, er åpen mandag, tirsdag og fredag 9.30—3. Torsdag 9.30—7. Lørdag 9.30—1. Onsdag lukket. Utbetalinger kun tirsdag kl. 1—2.

INNHOLD: 25.—30. juli. — Pave Pius XII om prestekall og presteplikt. — Minnesmerke over en stor kardinal. — Sovjet av idag. — Mor. — St. Hansaften i Roma. — En misjonens heltinne. — Latinske hymner og sekvensar. — Vår feriekoloni. — Ungdomsspalten. — - og derute.

25.-30. juli.

Den 6. internasjonale Kristi-kongekongress.

Vi har før skrevet om den internasjonale Kristi-kongekongress, som i dagene fra 25.—30. juli blir avholdt i Ljubljana, hovedstaden i Slovakia som utgjør den katolske del av Jugoslavia. Det er en stor katolsk begivenhet — en hyldest vår hellige Kirke bringer sin Stifter, sin Herre, og samtidig et hjelpemiddel i kampen mot de mange «falske profeter» som vår tid er så rik på». Nu har kongressens generalsekretariat utendt et oprop, som med sine manende ord er som en betraktning over denne søndags, 7. sønd. eft. pinse, evangelium. Vi bringer det derfor in ekstenso.

Er Kristi-kongekongressene nødvendige?

Egentlig burde vel spørsmålet være overflødig men allikevel ser det ut som verden trenger et svar.

Kristi-konge, hvad vil det si ?

Det er en selvfølge at Kristus er konge, jorden og himlens herre og hersker — men anerkjenner verden ham som sådan? Og dog innebærer Kristi kongeverdighet at Frelseren råder over jordens land og folk, som alle tilhører ham: «Gå ut i verden og gjør folk til mine disipler idet dere doper dem . . . så det kan bli een hjord og een hyrde!»

Det var Kristi vilje, men hvor langt er vi nu, år 1939, kommet i virkeliggjørelsen av den? Det lever nu rundt regnet 2 milliarder mennesker på jorden, og av disse to milliarder er ennu over 1400 millioner hedninger eller muhammedanere. Av kristne er det kun 600 millioner, altså neppe en tredjedel, og selv Kristi klær er revet i stykker — nesten halvdel er splittet i sekter. Av katolikker er det rundt 380 millioner, neppe en femtedel av hele menneskeheten, og av disse 380 millioner praktiserer vel halvdel. Storbyene er overveiende hedensk —

man tør vel si at neppe halvdel av deres befolkning er bevisste kristne og nyhedenskapet blir stadig frekkere og frekkere. Avkristningen og den krasse materialisme gjør stadig fremskritt og tidsånden er ikke velvillig innstillet overfor trossamfundene — i noen land arbeider jo nu en direkte frafallspropaganda helt åpenlyst. Alene i byen Graz er 30 000 mennesker trått ut av Kirken i løpet av et eneste år. Også tallene på de udøpte vokser samtidig med at sekter og muhammedanere gjør sterk propaganda for sine tanker, navnlig har Islam en uhyggelig fremgang. Ute på misjonsmarkene er det splid mellom de kristne innbyrdes og de hedenske folkeslag er våknet til nytt liv.

Og til alt dette kommer så bolsjevismen med sin fryktelige gudløs-propaganda. Dristig løfter den hovedet! Med alle optenkelige midler søker den å erobre verden, stote Gud fra hans trone og utrydde religionen i alle land. Aldri har helvetes makter truet Guds rike med slik en kraft som nu!

Dette er ingen pessimistisk skildring — det er tall og kjensgjerninger som ikke kan benektes. Det tjener ikke til noe å ville skjule eller fornekte dem — de er almindelig kjente fakta. Vi må se sannheten i øinene ti kun «sannheten vil frigjøre dere».

Alltid vil Kristus være et motsigelsens tegn og «helvetes porter» vil alltid true Guds rike. Men vi vet også at det innenfor Kirken finnes meget godt, skjønt, oppbyggende og opløftende: fullstendig enhet i troen, en hengivenhet for den Hellige Stol som neppe før i kirkehistorien, en nderlig kjærlighet til den Hl. Fader, mange vakre andakter, megen fromhet og offerglede, megen virksom velgjørenhet og social

omsorg. Det blir bedt meget, ofret og sonet meget — skrevet meget, forkynt meget, organisert meget. Mer i våre dager enn noen gang tidligere i kirkehistorien. Og vi anerkjenner gjerne alt det og gleder oss over det — men allikevel må dette ikke få oss til å lukke øinene for farene som i stadig høiere og høiere grad truer kristendommen. Guds rikes fiender danner en fast front og rekker hverandre hendene fra land til land: kommunismen, frimurerne og fritenkerne kjenner ikke til landegrensener, besjelet som de alle er av en felles tanke: å bekjempe Guds rike. Denne verdens barn er kloke —

Og overfor denne front står ikke vi katolikker nok enig. Kirkelig sett er vi godt nok organisert, men ånd og hjerter er ikke tilstrekkelig samstemte til å rekke over de subjektive begrensninger og nasjonale grenser. Og dog er vi katolske brødre, medlemmer av en stor Gudsfamilie og av en sterk og felles falanks «Ut sint unum —», det er Frelserens store innsats. Den avdøde pave Pius XI manet ofte og inntrengende til enhet, og katolsk enhet er sikkert ikke i mindre grad vår Hl. Fader Pius XII's ønske.

Hvor er det derfor godt og velsignelsesrikt, når katolikker fra forskjellige nasjoner kan komme sammen, rekke hverandre hånden, lære å kjenne og forstå og bli glad i hverandre og tale sammen om vår tids viktigste problemer — om hvorledes vi best kan avverge mørkets maktens angrep, løfte kristendommen frem til større anseelse og betydning, befeste, utdype og utbre i høiere grad Guds rike. Kort sagt: hvorledes vi best og hurtigst kan gjøre Kristus til verdens virkelige herre og hersker.

Dette er Kristi-konge-kongressens høie mål, og i og med dette er dens avholdelse begrunnet, navnlig i en så farlig tid som vår.

Og alle katolikker opfordres inderlig til å komme til Ljubljana 25.—30. juli!

*

I tilslutning til dette skal vi oppfriske disse kongressers historie. Tanken er opprinnelig opstått hos biskop Heylen av Namur, president for de internasjonale eukaristiske kongresser. Han blev stadig anmodet om å opta også

praktiske sjelesorgsproblemer og viktige katolske anliggender til drøftelse på disse, hvortil han alltid måtte gi det svar at dette ikke vilde være passende da Eukaristien på disse kongresser skulde ha all hyldest og være det ene emne for alles tanker. Men man kunde jo foranstalte egne kongresser med dette formål, som så kunde veksle med de eukaristiske — og det blev altså Kristi-kongekongressene.

«Johannesforbundet», en religiøs forening til inderliggjørelse av tros livet og fremme av storbyapostolatet med sete i Leutesdorf ved Rhinen tok sig varmt av denne sak og den første Kristi-kongekongress fant derfor sted 1928 i Leutesdorf. Den hadde meget beskjedne dimensjoner — 7 nasjoner var representert med ialt 300 deltagere hvoriblant 2 biskoper og 1 apostolisk administrator.

Først i 1932 avholdtes neste kongress og da i Berlin under ledelse av denne bys biskop dr. Christian Schreiber. Det var flere tusen deltagere, men den ytre ramme var fremdeles meget beskjeden. Allerede fra den 3. kongress av — i Mainz 1933 — var dette forandret. Den gamle bisperesidens hadde arrangert den som en katolikkenes verdensdag — alle byens blade utkom med festnummer og den utenlandske presse var fyldig representert. Mange biskoper og andre høie dignitarere deltok og den Hl. Fader sendte en håndskrivelse til den.

1935 fant den 4. Kristi-kongekongress sted i Salzburg med kjente talere, som behandlet de mest aktuelle problemer. Bl. a. talte kardinalskebiskop dr. Innitzer, Østerrikes daværende president dr. Miklas og den ungariske statsminister dr. Karel Huszar. Den 5. kongress var i 1937 i Poznan i Polen og var utpreget internasjonal. 17 nasjoner var representert. Den Hl. Fader hadde utnevnt den polske kardinalprimas til sin legat og 4 kardinaler, 40 biskoper, tallrike prester og over hundretusen legfolk tok del i den. Og nu i denne måned avholdes altså den 6. kongress i Ljubljana. Der er anmeldt — delvis med ekstratog — deltagere fra de fleste europeiske land, Nord- og Sydamerika, Egypten, Kina og Mexiko — fra alle steder med mange biskoper og prester i spissen. I Ljubljanas stadion vil 300 amatører opføre et mysteriepill — fremragende katolske talere fra alle land vil holde foredrag og innlede diskusjoner.

Pave Pius XII om prestekall og presteplikt

Den siste lørdag i juni måned mottok den Hl. Fader alle de i Roma studerende teologistudenter med rektorene og professorene. Audiensen fant sted i Damasusgården i Vatikanet, og da den evige stad rummer 79 prestekollegier og seminar er det ikke vanskelig å forstå at antallet på de tilstedeværende prestekandidater langt oversteg 3000. Alle religiøse ordner og samfund var praktisk talt representert — de fleste land også, for ikke å tale om menneskelige farvenyanser: hvite og sorte, brune og gule mennesker stod broderlig samlet om den felles far og overhyrde.

Ved halv-syv tiden — audiensen fant sted om

kvelden — kom pave Pius og tok plass på sin tronstol, som var stillet op på et podium hvor alle kunde se ham. I hans følge var kardinalene, hvorav man særlig la merke til kardinalstatssekretær Maglione. Umiddelbart efter sin ankomst reiste den Hl. Fader sig og holdt på latin en inntrengende og manende tale til de tilstedeværende. Hans ord omhandlet prestekall og presteplikt og det var tydelig å se at alle de tilstedeværende fra Kirkens øverste dignitarere til den yngste teologiske student følte sig like grepne.

Paven begynte med å si at prester skulde være verdens lys, men det vilde si det samme som at de skulde åpne menneskenes hjerter for Guds store

Minnesmerket over en stor kardinal.

I sitt nummer av den 1. juni i år bragte «St. Olav» en meddelelse om at kardinal Fumasoni Biondi i nærvær av mange kirkelige og verdslige autoriteter hadde avslørt et minnesmerke over sin forgjenger som prefekt for Propagandakongregasjonen, kardinal van Rossum, i Redemptoristenes klosterkirke i Wittem, Nederland.

Idag bringer vi et bilde av dette praktfulle monument, utført av den italienske kunstner Enrico Quattrini. På en sarkofag av sort polert marmor ser vi kardinal van Rossums skikkelse, knelende i bønn. Selve statuen er hugget ut i hvit Carraramarmor som får den til å leve mot den mørke bakgrunn. Et forgylt kors sender sine stråler ned over et mektig bronse-relieff som fremstiller misjonsbiskopen omgitt av sine innfødte prester. Med rette minner teksten på sarkofagens inskripsjonstavle om hvordan Guds kraft har reist den ringe fra støvet og ophøiet ham blandt de åndens høvdinge der førte uttallige nye undersåtter til Kristi kongerike.

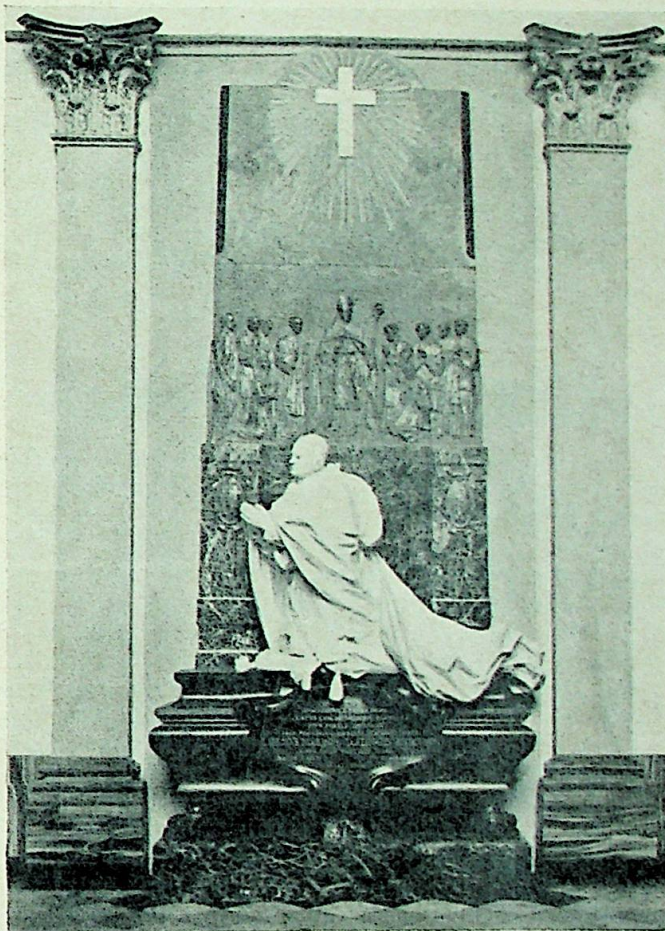
I sin tale ved avsløringen erklærte professor Hoogveld, formannen for monument-komiteen: «Ingen holdning kunde på en edlere måte symbolisere ikke alene kardinalens personlighet men hele hans livsorientering. Hvert menneskebarn er størst, når det ligger på kne, men mer enn noen annen har denne mann i hver trevl av sin ydmyge sjel erfart bønnens overveldende kraft. Og denne hans livs utrettelige bønn kunde atter konsentreres i ordene: «Komme Ditt Rike!»

Kardinal van Rossum er lagt til hvile i gravkjelleren under klosterkirken. Der venter hans legem på opstandelsens morgen mellom en del andre klosterfolk hvis jordiske levninger er bisatt i nisjer i kjellerveggen. På stenen der lukker åpningen leses følgende innskrift:

«Han som forkynte Kristus til hedningene,
den gode tjener, tro over meget,
Wilhelm, Marinus, kardinal van Rossum

hviler her.

Be for ham.»

kjærlighet og det var kun mulig når de selv var helt gjennemtrent av denne kjærlighet. De måtte utvikle sitt åndelige liv og foredle sin personlighet gjennom sine videnskapelige studier og asketiske selvdisciplin — politikk var derimot ikke deres sak, den skulde de overlate til andre. I forbindelse med dette og i tilknytning til Pius XI's rundskrivelse «Deus scientiarum Dominus —» påpekte paven videnskapenes innbyrdes rang, følge og verdi idet han inngående behandlet de enkelte grener. I denne rangfølge inntok filosofien og teologien de øverste plasser og her måtte Tomas av Akvina være læreren og veilederen. I den tomistiske filosofi fantes alle

de våpen hvormed religionen og den kristne moral kunde forsvares.

Dernest advarte paven mot alle unødige diskusjoner og gjorde de tilstedeværende prestekandidater oppmerksom på hvilken høi forrett det representerte å kunne tilbringe sin studietid i Roma, i kristenhetens hovedstad. Men særlig sterkt og kraftig klang hans stemme da han mantede til kamp mot all relativitet i livets moralske og sociale forhold. Prestene måtte sette like meget inn på å hevde og forkynde den katolske lære i alt som angikk familieliv og samfundsliv som overfor alt, som mer umiddelbart angikk troslivet.

Så gikk paven over til å behandle problemer i kirkeretten og kirkehistorien og avsluttet med noen veiledende ord om den prestelige askese. Det beste hjelpemiddel til personlighetens utvikling var ved siden av den hl. eukaristi den daglige lesning i den hellige skrift og betraktning over det leste: «Søk Kristi kjærlighet og livet i denne gjennom forening med ham i det eukaristiske offer. Det yil alltid bli krevd mange og store ofre av dere og et av de største er cølibatet. Føler dere at dere ikke kan overholde dette må dere i tide forlate seminaret og oppgi studiene for senere ikke å bringe skam over Kristi Kirke.»

Senere tilføiet paven: «Kjærlighet til Kristus kan ikke tenkes uten kjærlighet til nesten — dere er i det ene Roma forenet i én tro og én kjærlighet til Gud og næsten. I lydighet må dere alle utøve denne kjærlighet for at alle kan forenes i den.» Til slutt takket paven lærerne og meddelte sin vel-signelse.

Sovjet av idag.

I den russiske menighet i Wien har biskopen for den russisk-ortodokse kirke i Tyskland holdt et gripende foredrag om «religion og kirke i Sovjetunionen».

Biskop Serafim imøtegikk to uriktige opfatninger som har funnet sterk utbredelse i Europa. Den ene: at det ikke mer fantes noe religiøst liv i Russland, og den annen: at det var full religionsfrihet der.

Det russiske folk er av naturen så dypt religiøst at det har vært fullstendig umulig for bolsjevismen å bibringe det en annen mentalitet ved å påtvinge det en livsanskuelse hvor moral var uten kristen basis. Kampen mot kirken foregikk derfor også stadig med alle midler — særlig forsøkte man å ramme den økonomisk ved å frata den alle rettigheter, så staten fritt kunde konfiskere dens eiendommer uten at det var den mulig å protestere. I løpet av 1938 er de siste kirker i Odessa og Minsk blitt lukket — i mai samme år blev helt uten noget som helst forhør eller dom ikke mindre enn 250 prester fengslet og skutt — i påsken over 100 geistlige deportert, i januar 10 metropoliter, erkebiskoper og biskoper fengslet og de 6 skutt, og i januar i år atter 5 biskoper skutt. I alle tilfellene beskyldte man ofrene for å være spioner for Trotzki eller den tyske Gestapo, å stå i tjeneste hos det japanske underrettingsvesen og opmuntre til sabotasje overfor offentligearbeider som Turksib-banen eller de store ammunisjonsfabrikker. Og mens man søker å få utlandet til å tro at det hersker hel religionsfrihet driver Stalin samtidig en glimrende organisert og meget intens ateistisk propaganda forenet med en systematisk forfølgelse av alle former for gudsdyrkelse.

Det hersker en utpreget varemangel i det sovjet-russiske «paradis». Igjennem landets presse gjør sig

nu stadig det samme slagord gjeldende: «Mer varer! fler sko og ldennigslagg! Mer tekstilvarer, verktøi, husgeråd, porselen, sysaker og øvrige nødvendighetsartikler!» Det er det daglige livs ting som mangler i en rystende grad — forbruket overstiger nu ti ganger det som produseres. Produksjonen har nemlig ikke holdt skritt med planene, og nu i det 22. år av sin regjeringstid kan Sovjets ledere ikke på langt nær dekke behovet, selv etter det beskjedneste format. Engang i mellom gjøres et krafttak og det fremstilles en eller annen masseartikkel, som så opreklameres voldsomt og demonstreres som et bevis på sovjetborgernes høie «kulturelle standard» — sist var det således et elektrisk kjøleskap som blev fremstillet serievis til en pris som skulde tillate det å bli allemannseie. Men det er jo temmelig bluff når man betenker, at borgerne har vanskelig for å skaffe sig de enkleste daglige fødemidler —

Også Moskva-bladet «Pravda» har optatt spørsmålet om hvorledes man best kan understøtte industrien idet det gjør opmerksom på at landet mangler tekstiler, skotøi, trikotasje m. m. og det man har lar i kvalitet meget tilbake å ønske. En rekke større provinsblad har gitt «Pravda» sin tilslutning og kritiserer at mennesker må reise lang veis fra til Moskva for å få et kokekar eller et brev synåler. Såpe, tobakk, sysaker og strømper er til tider umulig å opdrive — ikke minst fordi selve utdelingssystemet svikter.

At spekulanter under disse omstendigheter har gode dager i Russland sier sig selv. De gjør sine innkjøp underhånden og videreselger dem til svimlende priser, og fortjenesten er så stor at det ikke virker særlig skremmende om i ny og næ en stor-spekulant gripes og idømmes fengselsstraff.

Kollektiviseringen av det russiske landbruk går sin stadige gang og snart vil ingen jord mer være i privat eie. Et nytt dekret fra Sovjetregjeringen fratar nu bonden det lille stykke «individuell grunn», som hittil har vært tillatt en kolkos-bonde å eie og som han fritt kunde råde over og dyrke som han vilde. Som påskudd har man brukt at «kolkosbonden» brukte mere tid og krefter på dette lille frie stykke enn på sin andel i det felles bruk, samt at man enkelte steder hadde forsøkt å omgå kolkosbestemmelsen ved å slå flere «individuell-grunner» sammen til en eiendom. Dette skal forhindres — men selv om den russiske bonde er underkuet er det ikke sikkert at det lykkes å få satt dette igjennem. Det lille stykke privat jord har tilfretsstillet hans følelse av å eie noe han kunde kalle sitt og hvor han kunde stelle med blomster og kjøkkenurter som han vilde. Det røres ved selve hjemmefølelsen i den russiske bondes hjerte når dette fratras ham — tiden vil vise om det er lykkedes Stalin og hans medhjelpere å mekanisere bonden i samme grad som sovjetarbeiderne i byene.

Det beiles i øieblikket åpenlyst og i det skjulte av de forskjellige stormakter til Sovjetruslands tilslutning, men det er visst ingen tvil om at dette rike

alltid vil være en såre problematisk forbundsfelle. Det er i øvrig ikke noe nytt at man søker dets vennskap — etter å ha rystet det civiliserte Europa ved mordet på keiserfamilien og andre blodige forbrytelsér inngikk Sovjet sin første overenskomst med et annet land i 1922, nemlig med Tyskland — den er i øvrig aldri blitt opsagt.

Siden skjedde tilnærmelse mellom Frankrike og Russland, som under Barthou førte til en fransk-sovjetrussisk pakt — den møtte dog stor motvilje på mange hold i Frankrike, navnlig fra høire- og centrumspartiene, som fremsatte ideologiske grunner imot den. Det offisielle Frankrike har imidlertid allikevel fortsatt fraterniseringen, men motstanden er også vokset så sterkt at et intimere samarbeid kan komme til å forårsake indrepolitiske uroligheter. Man ser nemlig ingen som helst fredsgaranti — regjeringens hovedargument! — i en utvidet overenskomst med bolsjevismen men mener, at den vil drive hele Europa etter hvert i armene på kommunismen og dermed åpne veien for den europeiske kulturs ødeleggelse.

Det som gjør Sovjet til den søkte forbundsfelle er selvfølgelig landets sterke militære posisjon, der lett kan måles av dets oprustningsbudgett som bare i året 1938—39 er steget fra 27 044 millioner rubler til 35 milliarder og nu utgjør 22,6 % av hele statsbudgett. En merkelig foreteelse er det at det «gjennemsocialiserte» rike har måttet ty til den «kapitalistiske» utvei: kredittsystemet og har måtte opta lån for å dekke sine rustningsutgifter. På dette område har i øvrig den russiske industri ikke gått tilbake i produksjon — og man skulde derfor tro at landets krigsberedskap var i den skjønneste orden, men det å være vel forberedt på en krig har to sider: en materiell og en moralsk, og på den moralske skorter det.

Som alle totalitære stater skjuler det sig nemlig sikkert bak Sovjets fast sammensveisede fasade dype politiske og ideologiske motsetningsforhold som i tilfelle krig kan få katastrofale utbrudd. En slik katastrofe vil lamme landets effektivitet som forbundsfelle og som sagt gjøre dets verd som sådan høist problematisk.

Mor.

Av Lars Eskeland.

Mor, mor!

Kom det på tunga eit fagrare ord?

Finst det ein barm

meir trugen og varm

enn din, du mor?

Finst det for syster og veslebror

tryggare stad enn ditt fang

dagen og natti lang?

Mor, Mor!

Kvar i all verdi me ferdast og for,

du var oss kjær

og inderleg nær

i eitt og i alt,

mest når det helsa og livet galdt,

Og for dei byrder du ber

himmelen hev deg kjær.

Mor, mor!

Alt i ditt fotefar grønkar og gror.

Heimen han står

i blom der du går.

Frå fjell og til strand

heimane er det som byggjer vårt land.

Mor, gjev oss signingi di,

fylg oss i all vår tid!

St. Hansaften i Roma.

Alle romafarere kjenner nok Villa Malta — om enn ikke alle fra et besøk innendørs i det gamle, praktfulle kastell med sin malerisamling og i kirken, som er et av Tiransis mesterverker, så i det minste fra piazza «Cavaliere di Malta», hvorfra man gjennom nøkkelhullet i den gamle port kan se St. Peterskirken, innrammet av en av havens alléer, — eller fra Via della Mannorata langs Tiberens breidd, standset foran jernporten, hvorfra en bred stentrapp snor sig opover den høie, delvis treklædte klippe til kastellet. Trappen er nu vemodfullt gressgrodd, som alle gamle stier, der ved skiftende tider og nye ferdselsmidler, sjelden og aldri betredes.

St. Hansdag, døperen Johannes' fødselsdag, feirer den aristokratiske orden sin patronatfest på tradisjonelt vis med messe og felleskommunion i kirken om morgenen. Den eftermiddagen åpnes porter og dører for en pompøs mottagelse for ridderne, der om aftenen gir middag for ordenens tjenestemenn og funksjonærer. Illuminasjon av kastellet, som under en lang periode har vært sløifet, er nu på ny optatt. Kl. 21 fikk man plutselig se Maltakorset på kirkens frontspiss flamme, og videre steg illuminasjonen frem langs takgesimser, tårn, dør- og vindusbuer, såvel som fra altanenes rekkverker. Mere enn 8000 levende heliosflammer fremhevet de fine arkitektoniske linjer og skapte et bølgende lyshav, som Tiberen lekende favnet og gjenspeilet, brudt av mørke skygger fra Ponte Gublicios høie, dystre pilarbuer.

Ikke nok hermed, men ordenens generøse «Gran Maestro», prins Chigi-Albani, vilde fremvise for publikum et historisk skuespill. På en mesterlig måte var arrangert et angrep av barbarer, som hadde listet sig opover elven fra Fiumicino. Fra tårnet, som bar de 4 «guêlfe», kirkepartiets krigseblem, steg op en tykk, hvit røksoile og i det samme hørtas flere kanonskudd fra de gamle kanoner fra

Castel St. Angelo, som for anledningen var anbragt i klippeavsatsene under kastellet mot Tiberen. Røde, gule og grønne bål slog ut tette røkskyer, som den sakte aftenvind drog op over kastellet og inn i haven, hvor en forunderlig lysvirkning fremtryllet et Soria Moria slott, i den mørke subtropikale sommernatt, mens man kunde forestille sig, at der fra bålene nu blev veltet kokende olje ut av de store kjeler innover klipper og murer mot angriperne, således som fortidens krigsmidler var.

Overfallet var tilbakeslått, og litt efter litt svant det fantastiske optrin, og Villa Malta steg atter frem av røk og damp i sin virkelighet og sin strålende illuminasjon, mens en blek halvmåne så rolig ned fra sydhimmelen og malte sitrende sølvstriper på den blånende Tiberens sakte rinnende vann.

Rom juni 1939.

A. L.

En misjonens heltinne.

Vi har før fortalt om forholdene på Makogaj — den relativ større øi som hører til Fidji-gruppen i det store stille ocean og er omgitt av et bredt belte av koralrev, hvorover bølgene stadig slår. Offisielt regnes den for en britisk besittelse men det er ikke ofte at noe skib legger inn til dens kyst. Kun en enkelt koprabåt bringer fra tid til annen post til øyas befolkning, levnetsmidler, redskaper o. l. — men den blir ikke liggende lengre enn høist nødvendig. Ti Makogaj er fryktet av alle fordi den utelukkende bebos av spedalske.

Dog ikke utelukkende. De få besøkende kan fortelle om det selsomme syn av ridende ordenssøstre, som hver morgen drar fra de to store hospitaler ut i alle retninger for å tilse de syke i de tre store kolonier som ligger spredt over hele øya og huser de som ennå ikke er hårdere angrepet enn de kan arbeide — dels som jordbrukere, dels som håndverkere. I hospitalene pleies de hardest angrepne, de lidende på denne forferdelige sykdoms siste stadier — i alt bor der på Makogaj 600 syke, 4 læger og 11 franske søstre. Blandt de angrepne er 14 forskjellige folkeslag representert.

Og alt dette står under ledelse av øyas ukronede dronning, priorinnen moder Marie Suzette. Hun er nu 42 år gammel og har bodd på Makogaj i over 20 år. I øieblikket er hun hjemme på sitt første besøk i alle disse år, men hun sier selv at det også blir det siste. Hennes hjerte er knyttet til hennes stakkars «barn» der borte i det store hav, men ingen vilde for de mange år siden ha trodd at dette vilde bli «Provences vakreste rose», den strålende livsglade og kloke Marie Suzettes skjebne. Ingen har noen gang fått å vite hvad det var som med ett slag forandret hennes livsbane og førte henne innenfor klostrets mur. Med misjonsvirke for øie konsentrerte hun sig om studiet av de malayiske sprogformer, som blir regnet for noen av de vanskeligste — hennes ønske var å bli sendt ut på en så utsatt post at den vilde representere en oppgave for hele livet. Man tilbød henne Makogaj, englendernes konsentrasjonssted for de spedalske, og hun grep forslaget med begeistring.

Men det var ikke Makogaj av idag hun landet på. Da hun kom fantes intet hospital, ingen arbeidskolonier — de syke levet i jordhytter som de best kunde og noen få bevegde opsynsmenn passet at de ikke rømte — alle fluktforsøk blev strengt straffet.

Uforferdet tok Maria Suzette fatt. Hun søkte og fikk forbindelse med de britiske myndigheter og bearbeidet dem så lenge med forestillinger og klager at hun til sist fikk dem interesserte i en bedring av forholdene. Man bygget et hospital og da det fort blev sprenget ett til. Men det største og betydningsfulleste tiltak var dog organiseringen av de tre store kolonier for de arbeidsdyktige, hvilket skjedde under moder Marie Suzettes personlige ledelse. Hun innskrev verktøi og andre nødvendige hjelpemidler for en rasjonell arbeidsterapi, men det var vanskelig i begynnelsen å få inngydt de syke så meget livsmot at de vilde ta fatt. Men efter hvert kom arbeidet i gang.

I løpet av de ti første år kom flere søstre til stedet og da var det at de fikk det navn, hvorunder de er kjent og elsket «amasonesøstre». Det er jo et overraskende syn å se dem komme ridende i sine ordensdrakter — i øvrig var dette syn overveldende til å begynne med for de syke, da hester ikke fantes på Makogaj for moder Marie Suzette importerte dem. Nu har hver søster sin hest — det eneste samferdselsmiddel på øya for resten — og hver morgen kl. 4 begynner da dagens virke, dagens lange ridetur ut over øya. Alle de syke besøkes daglig, søstrene taler med dem, stiller deres sår, innsamler arbeidsresultatene og bringer dem til utdelingscentralen, sørger for at de får nytt arbeid, opmuntrer og ansporer dem til flid og dyktighet og sørger for transporten til hospitalene om sykdommen tar en alvorlig vending.

Og hele dagen treffes moder Marie Suzette til hest, blandt sine «amasoner» — fra øst til vest, fra nord til syd gjennomtråler hun øya — utrettelig, elsket, akttet. Men det er vanskelige mennesker hun har å gjøre med — på grunn av sin isolerte stilling og sine lidelser er den spedalske et lett bytte for sine stemninger og luner, og de nærer en inngrodd mistillit til alle hvite menn — de har heller ikke de beste erfaringer: også her søker europeiske lykkeriddere å få fotfeste — For noen år siden kom det til en regulær opstand idet det var fremsatt et projekt som gikk ut på å samle alle de spedalske i én stor leir og gi en entreprenant europeer konsesjon på kysten. Kun Marie Suzettes innflytelse avverget faren og bidrog sitt til at opstanden blev knust i sin vorden. Men samtidig gjorde hun krav på at man i fremtiden skulde la de spedalske beholde Makogaj i fred. Man tilsa henne dette — og nu fortsettes arbeidet blandt disse, «de ulykkeligste mennesker av alle». Et arbeid som både for lægenes, prestenes og søstrenes vedkommende ofte og oftest slutter med at de smittes selv.

Har man så ikke lov til å kalle en skikkelse som moder Marie Suzette en misjonens heltinne?

Gammelt ord:

Gjør det gode og kast det i havet — ser ikke torsken det, Gud ser det!

Latinske hymnor og sekvensar.

I «Urd»s nr. 27 d. å. har lektor Antonie Tiberg skrevet følgende om Ragnhild Foss' utmerkede arbeid:

«I serien *Bokverk frå millomalderen* har Det norske samlaget i de siste årene gitt ut en rekke bånd som tydelig viser oss noe som vi nok vet, men som vi ikke så sjelden her i landet later som om vi ikke vet: den sannhet at middelalderen ikke var mørk, men lysende, og at lyset fra den stråler den dag idag gjennom tidens mørke og vonløse. Det var den som bygde kirker til Guds ære, så herlige at vår tid står mållos i undring og skriver bøker om dem, men ikke tør tenke på å nå så høgt i kunstens rike. Den sang Guds pris i ord og toner som ikke er arkivsaker til bruk for de lærde, men lever idag som igår og for hundrer av år tilbake, og synges over hele jorden som de har vært sunget i Nidarosdomen, i Gamle Akers kirke, i stavkirkene rundt i vårt land, og enda synges i de katolske kirker vi har i Norge nå. De synges på latin, det er så. Det var og er Kirkens språk som ikke er avhengig av en utvikling slik som alle levende talemål og derfor må forandres og moderniseres, så rytme og rim lider, og menighetene slåss om ord og former. Men alle katolikker forstår dem og har i sine bøker til gudstjenesten omsetninger til sitt eget mål.

Det er slike omsetninger *Ragnhild Foss* har gitt i denne vesle boken: Latinske hymnor og sekvensar. I en innledning på ti sider har hun greit og klart fortalt om kristen poesi og bruket av den i messer og brevlar. Litterære merknader fins bak i boken, trykt og ordnet så greit og fint at ingen skal skremmes av små typer og lærd apparat, som vanlig er i slike notiser. Her savner jeg bare en forklaring på hvorfor pinse kalles kvitsunn på norsk. Det er jo ellers første søndag etter påske som kalles hvite søndag etter skikken fra de første kristne tider at de som var døpt til påske, bar sin hvite dåpsdrakt en uke til.

De 37 hymner som er oversatt her, er et skjønnsomt utvalg av den rike kirkelige diktning. De følger kirkeåret og gir med ord og rytme uttrykk for det religiøse livs-innhold og livs-syn som til alle tider har løftet menneskene fra hverdagen og øieblikket til fest og evighet. En del av dem har vært oversatt før i salmebøker og konsert-program; men jeg tror de er lite kjent, da oversettelsene har vært mer tilfeldige ikke gitt som en samlet fremstilling av middelalderens diktning, slik som her. Samlingen begynner med en herlig hymne til Skaperen som fører tanken til Michelangelos takbilleder i det Sixtinske kapell, og den slutter med sekvensen fra rekviems-messen, den veldige dommedagshymne *Dies iræ, dies illa*. Det er ikke lett å holde rytmen når en oversetter fra et språk med så mange grammatikalske former som latinen har. En kasus eller en verbalform kan få sagt det vi trenger mange små-ord til hjelp med. Likevel har det lyktes Ragnhild Foss å holde rytmen i de fleste dikt, som vel er; for den forteller ofte like meget eller mer enn ord om sjelsinnholdet i hymnen. Som Kinck sa: «Rytme er sjelens måte å ånde på.» Så nevner jeg særlig *Stabat mater*, som jo de fleste kjenner, fordi den er et vanlig nummer ved kirkekonsserter i fastetiden. De oversettelser en har sett på programmer, har ikke vært gode. Jeg synes Ragnhild Foss har funnet den rette naive tonen og fine ord til å tolke den. Det vanskeligste arbeid må likevel ha vært å sette om *Lauda Sion*, som egentlig er dogmatikk; en kunde tro det var umulig å få

poesi inn i den. Landstad har oversatt noen vers (*Sion, pris din saliggjører*), men av gode grunner har han utelatt de ting som gjør hymnen til en del av liturgien på Kristi legemsfest.»

Vår feriekoloni

H. S.	kr.	20.00
M. K.	>	50.00
S. B.	>	50.00
A. Petersen	>	10.00
N. N.	>	75.00
L. T.	>	5.00

kr. 210.00
Tidligere innk. > 1068.00

I alt kr. 1278.00

Liten rapport fra Sylling:

Vi kunde unde alle de kjærlige og glade givere til feriekolonien å se de mange strålende barneansikter derute. Vi avla den et besøk i forrige uke. Ball-leken gikk med liv og lyst på tunet blandt de 24 barn, som på en eller annen måte har forstått å godgjøre sig hver eneste solstråle — iallfall efter utseendet å dømme! Nu kan man jo i øvrig ikke tenke sig et mer ideelt tilholdssted for feriebarne: hele den store lyse sal danner jo selv i regnvær et tilfluktssted med god luft og rikelig plass å tumle sig på. De som vil leke mer stillferdig har spisesalen til rådighet og beskjefte sig med sine spill ved de mange koselige småbord langs den store glassvegg — vinduene sitter jo så tett i tett at man nesten har følelsen av å være i det fri. Utsikten er vidunderlig, men naturskjønnhet er jo alltid mer til glede for voksne enn for barn, som har mer sans for blomster og planter — for ikke å tale om frukt! — enn for vakre landskaper og naturpartier. Blomstergleden gir sig for resten her på Sylling et tiltalende utslag: det lille Jesu-Hjerte-alter for enden av sovesalen er i år som de andre år festlig smykket med skogens og markens fineste blomster, plukket og ordnet av barnene selv. Hver morgen og kveld forretter barnene sine bønner sammen med «tante Sørum» foran dette alter — det er jo ikke den minste glede ved vår feriekoloni å vite at den ledes i god katolsk ånd under fru Sørums kyndige hender. Der skal erfaring til å tumle de små og større problemer som står i forbindelse med barns ferieliv, hvor de på en gang skal være under disiplin og allikevel ha følelsen av at de «har fri». Fru Sørum har samlet en uvurderlig skatt av disse erfaringer og praktiserer dem slik at barnene samtidig er glade i henne og har respekt for henne hvad stadig kom til orde fra barnene selv, mens vi var der.

En god støtte har fru Sørum i «tante Margit», stedets flinke og hyggelige vaktmesterfrue som forestår den materielle forpleining sundt, velsmakende, rikelig og dog mest mulig økonomisk. Her går intet til spilde — men så hviler jo også hele kolonien på den tryggeste basis av alle: kjærligheten. Kjærlige hjerter gir pengene — kjærlige hender gir arbeidet — og Vår Herre gir oien-synlig sin velsignelse til gjengjeld.

E. D.-V.

Ungdoms ykke - Kirkens styrke.

„Nu skal vår fremtid bygges.“

1) speiderlejr.

Solen hadde ikke tatt frem speidersmilet da 11. Oslo lå i leir ved Rustan i Asker forrige uke. Knappt var teltene reist og leirflagget heist, før himlens sluser åpnet sig og tømte ut av sin overflod. Og i løpet av hele uken var det bare en formiddag og senere en ettermiddag værgudene viste sig fra den rette siden. Og teltene og guttene fikk sin ildåp. Noen av teltene kunde gå både gjennom ild og vann, mens alle guttene bestod prøven, enn dog de som måtte ligge og kose sig i våt granbar og sildrende teltvegger. Men allikevel, selv etter en hel natts regnvær putret havregrøten lystig om morgenen over ildstedet; hvorledes kokkene hadde fått fyr på den våte veden, var deres egen lille hemmelighet. Så gjaldet reveljen utover det idylliske vannet Sandungen, og morgenstellet gikk fort unda. Etter frokost blev flagget heist og morgenandakten holdt. Som regel måtte vi så krype inn i teltene igjen for å undgå de verste regnbygene, men det hendte også at vi kunde dra på turer, som f. eks. op til branntårnet på Haveråsen, hvorfra vi kunde se Oslofjorden til Hvitsten, Tyrifjorden og Ringerike, Oslo, Østfold, ja så mange steder at vi ikke kunde tenke at de kunde sees fra et sted.

Middagsstellet gikk fort unda og guttene levde sig etter hvert inn i kokekunstens mysterier, og suksessen var absolutt og overveldende. Maten var stadig prima. Selv da kjøttet til bættasuppen truet med å gå i gryta av sig selv, og følgelig havnet i avfallsgropen, stod ikke kokkene rådløse, men improviserte på flekken en flott smørgrøt.

Efter den obligatoriske middagshvil, som ingen vilde ha, men som regel blev altfor lang, var det så å ta fatt på aftensmaten. Og så fulgte kvelden, ofte våt og regnfull, men også forlokkende skjønn, slik som lørdag kveld ved avslutningsbålet, mett av stemning og moro, ubeskrivelig.

Søndag måtte vi selvfølgelig til Sylling til høimessen, men da var det som om hele naturen sperret oss med skybrudd og plaskregn etterpå, så vi måtte løpe fra det flotte spisebordet vårt og inn i teltene midt under frokosten for å redde oss fra vannets ødeleggelse. Men av gårde kom vi tross alt, og gjennom myrer og bekker sprang vi for å ta igjen tiden regnværet hadde stjålet fra oss. Og i Sylling fikk vi gjengjeld for anstrengelsene. Efter messen blev vi innbudt til feriekolonien, og mens støvlene, strømpene og genserne hang og tørket, satte vi til livs av feriekoloniens deilige smørbrød som «mormor» og tante Margit hadde laget til oss. Og som toppen på det hele smilte solen gjennom en svak

tåkedis da vi kom ut, og lot oss forstå at selv den var blid fordi vi hadde trosset regnet for å gjøre vår plikt.

Søndag kveld slo oppbruddets time og marsjen til Hvalstad blev gjort ekstra lang for så sent som mulig å skilles efter ukens gode speiderliv; og vi noterer med sikker hånd troppsleiren 1939 blandt de gode minner, og tenker på hvor eventyrlig strålende det vilde ha vært hvis solen også hadde vist det samme speiderhumør som guttene.

Assi.

En drøm.

En speider drømte at han var ut og gikk. Så møtte han en ridder. «Hvem er du?» spurte gutten. «St. Georg kaltes jeg,» svarte ridderen. «Men ingen husker vel mig nu, skjønt det var jeg som drepte dragen.» Da rettet speideren sig og hilste. «St. Georg, du er en merkesmann for alle oss speidere. Vi prøver å ligne dig.» Da smilte ridderen. «Ligne mig? Jeg har mine skropeligheter, jeg som du. Hvad godt jeg gjorde, greide jeg ikke ved egen hjelp. Men alltid søkte jeg å huske at ridderskap forplikter, og derfor fikk jeg styrke fra Gud.» «Var det vrient å drepe dragen?» spurte speideren. Georg så ham dypt i øiet. «Det er tusen ganger vanskeligere å vinne over sig selv enn å drepe en drage. Hvis du prøver å ligne mig, prøv da å herske over dig selv. Prøver du av et ærlig hjerte får du kraft ovenfra. Tjen Gud og dine medmennesker, byd over dig selv. Det skal kampf til for å seire, det skal kampf til for å bli lykkelig.» «Det er så vanskelig,» sukket speideren. Ridderen rettet sig og la hånden på hans hode. «Ridderskap forplikter,» sa han. «Speiderskap forplikter,» mumlet speideren. Og så våknet han.

(Fra «Speideren».)

— og derute

Tsjekiske «Orel» oppløst. Det store katolske ungdomsforbund «Orel» (Ørn) i Tsjekkoslovakia står foran sin oppløsning, de da nasjonalsocialistene akter å samle alle de unge i sine forbund. «Orel» tar sikte på sine medlemmers religiøse, moralske og sociale opdragelse og teller 1200 lokalledd med over 150 000 medlemmer. Pave Benedikt XV kalte forbundet «troens forsvarer», og det gjorde sig særlig bemerket av utlandet i 1929, hvor det i anledning St. Wenzeslau's 1000 års fest arrangerte en stor katolsk olympiade, hvortil det måtte representanter fra alle sportsforbund i hele den katolske verden.

Ny erkebiskop av New York. Den Hl. Far har efter kardinal Hayes' død utnevnt den tidligere erkebiskop av Boston, mgr. Francis Spellman, til erkebiskop av New York.

Flere klostre lukket. Franciskanerklostret i Monheims allé i Aachen skal opheves efter et påbud fra de nazistiske autoriteter på stedet. Det samme gjelder det nærliggende kapusinerkloster i Friedhof.

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg.

Thronsen & Co. boktrykkeri, Bernh. Getz gt. 3 - Oslo.